

ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΣΤΟ ΝΕΟ

ΜΑΝΟΣ ΔΑΝΕΖΗΣ,

επίκουρος καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

Επισημάνσεις

Ένα πρόπλασμα του προηγούμενου κειμένου είχε δημοσιευθεί στην εφημερίδα "Επικαιρότητα" στις 14 Σεπτεμβρίου 1990.

Το μεγαλύτερο μέρος του προηγούμενου κειμένου είχε δημοσιευθεί στο τεύχος Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου 1990 στο περιοδικό "Σοσιαλιστική Θεωρία και Πράξη" υπό τον τίτλο "Πολιτική Οργάνωση και Κοινωνία".

Το σύνολο του κειμένου είχε αποσταλεί σαν

εισήγηση στον τότε πρωθυπουργό και Πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ κ. Ανδρέα Παπανδρέου, πριν την Πανελλήνια Οργανωτική Συνδιάσκεψη η οποία είχε αναγγελθεί για τις 6-7-8 Ιουλίου 1995.

Το σύνολο του κειμένου έχει κατατεθεί σαν εισήγηση (πρόταση διαλόγου) πριν ένα χρόνο στα πλαίσια συνεδριάσεων του ΙΣΤΑΜΕ (Ιδρυμα Ανδρέα Παπανδρέου)

Μια πρόταση για την επανίδρυση των κομμάτων

Επισημάνσεις

Ένα πρόπλασμα του προηγούμενου κειμένου είχε δημοσιευθεί στην εφημερίδα «Επικαιρότητα» στις 14 Σεπτεμβρίου 1990.

Το μεγαλύτερο μέρος του προηγούμενου κειμένου είχε δημοσιευθεί στο τεύχος Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου 1990 στο περιοδικό «Σοσιαλιστική Θεωρία και Πράξη υπό τον τίτλο «Πολιτική Οργάνωση και Κοινωνία».

Το σύνολο του κειμένου είχε αποσταλεί σαν εισήγηση στον τότε πρωθυπουργό και Πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ κ. Ανδρέα Παπανδρέου, πριν την Πανελλήνια Οργανωτική Συνδιάσκεψη η οποία είχε αναγγελθεί για τις 6-7-8 Ιουλίου 1995.

Το σύνολο του κειμένου έχει κατατεθεί σαν εισήγηση (πρόταση διαλόγου) πριν ένα χρόνο στα πλαίσια συνεδριάσεων του ΙΣΤΑΜΕ (Ίδρυμα Ανδρέα Παπανδρέου)

Το πρόβλημα της ανάπτυξης των πολιτικών σχηματισμών

Ένα από τα βασικότερα αίτια της αποσάθρωσης των οργανωτικών δομών των πολιτικών σχηματισμών την περίοδο της μετάβασης που διανύουμε, είναι η ραγδαία απομαζικοποίηση της κοινωνίας, που έχει σαν αποτέλεσμα την αποδυνάμωση, πολιτικά και ποσοτικά, της δυνατότητας σχεδιασμού και κοινωνικής παρέμβασης των κομμάτων.

Αυτό που θα πρέπει να αντιληφθούμε έγκαιρα είναι ότι τα παρατηρούμενα φαινόμενα, δεν είναι συνηθισμένες εκφράσεις της κοινωνικής δομής που μέχρι σήμερα κυριαρχούσε και ως εκ τούτου γνωρίζαμε να διαχειριζόμαστε. Η έντονη, φαινομενικά, απραξία και σύγχυση της κοινωνίας των πολιτών είναι αποτέλεσμα ενός δραματικού κοινωνικού "σοκ", μπροστά στη θυελλώδη επιτάχυνση της εξέλιξης των ιστορικών μεταλλαγών, που οδηγούν πρωτογενώς στη διάλυση των συγκεντρωτικών δομών οργάνωσης των κομμάτων και δευτερογενώς στην ανάπτυξη της ανάγκης μιας πολύμορφης έως εξατομικευμένης έκφρασης.

Αποτέλεσμα του γεγονότος αυτού είναι, ότι γίνεται αδύνατη η αντιμετώπιση του όποιου οργανωτικού προβλήματος, μέσω μοντέλων και πρακτικών μιας ιστορικής, κοινωνικά, περιόδου που έχει φθάσει πλέον στη δύση της.

Αυτό όμως που θα πρέπει αρχικά να συνειδητοποιήσουν αυτοί που φιλοδοξούν να εκσυγχρονίσουν τις δομές των κομμάτων τους είναι ότι αυτά, λαμβανομένης υπ' όψιν της σύγχρονης Ελληνικής και διεθνούς πραγματικότητας, δεν μπορούν να ανασυγκροτηθούν με βάση ψευδεπίγραφα πολιτικά ρεύματα που δήθεν μορφοποιούνται στους κόλπους των ηγετικών τους ομάδων.

Βασικός πλέον παράγοντας ανάπτυξης μιας επιτυχημένης οργανωτικής δομής στα πλαίσια ενός πολιτικού σχήματος είναι, η επαρκής συνειδητοποίηση της ταυτότητας των επάλληλων και παράλληλων κοινωνικών ρευμάτων που διαμορφώνονται στη βάση του κοινωνικού ιστού, που υποτίθεται πως ο πολιτικός σχηματισμός, πρέπει να αγκαλιάσει και εκφράσει.

Η Νέα Αριστερή Οργανωτική Πρόταση, που ίσως τολμήσουν κάποιοι πολιτικοί σχηματισμοί να αναπτύξουν, αν απευθύνεται αληθινά προς την κοινωνία και δεν καλύπτει απλά την πρόσκαιρη πολιτική σκοπιμότητα, θα πρέπει να ικανοποιεί και να εκφράζει τις αναγκαιότητες όλων των υπαρκτών ρευμάτων που διαμορφώνονται μέσα στη λαίλαπα των σύγχρονων κοινωνικών μεταλλαγών.

Μέσα στη Νέα Κοινωνική κατάσταση που διαμορφώνεται όμως γύρω μας, μπορούμε να διακρίνουμε τις επόμενες τρεις κυρίαρχες κοινωνικές εκφράσεις ή αναγκαιότητες.

Μαζικοποιημένη Έκφραση

Στο κοινωνικό αυτό ρεύμα, εντάσσονται πολίτες που, για διαφορετικούς λόγους ο καθένας, βρίσκονται δυναμικά προσκολλημένοι στις δομές της κοινωνίας που βιώναμε μέχρι χθές και τις μεθόδους οργάνωσης που αυτή προτείνει. Σαν άτομα οι πολίτες αυτοί, μπορεί να διαθέτουν, ή όχι, ισχυρά τυπικά προσόντα. Αυτό, όμως, που τους χαρακτηρίζει είναι ο έντονος κοινωνικός φόβος της αυτοτελούς και προσωπικής έκφρασης και δράσης. Μέσα στα πλαίσια μιας μαζικοποιημένης κοινωνικής ενότητας, νιώθουν την ασφάλεια της πρωτογενούς μήτρας και βιώνουν τις μικρές χαρές μιας υποτυπώδους κοινωνικής προβολής και καταξίωσης, αναγκαίες παραμέτρους ψυχικής ισορροπίας στα πλαίσια της άξενης κοινωνίας που ζουν.

Η ψευδαίσθηση μιας κοινωνικής ισότητας που δημιουργείται μέσω πλαστών δημοκρατικών διαδικασιών, δίνει αρκετές ευκαιρίες σε όλους, άσχετα ποιοτικού ή ποσοτικού περιεχομένου, για μια κοινωνική ανέλιξη μέσα σε ένα προκαθορισμένο σύστημα ελαστικών αξιών, που εύκολα προσαρμόζονται στις ανάγκες των κοινωνικών και πολιτικών σκοπιμοτήτων.

Η χαρακτηριστική πλάνη που δημιουργείται είναι ότι όλοι έχουν ισοδύναμη γνώμη, άποψη και ψήφο επί παντός επιστητού, ακόμα και για θέματα που δεν κατέχουν, ή «πονηρά ενημερώνονται» λίγες μόλις στιγμές πριν τις «διαδικασίες» λήψης αποφάσεων.

Σημαία της λογικής αυτής είναι «η κοινή ανθρώπινη λογική» η οποία, κατά την άποψή τους μπορεί να δώσει λύση από τα οικονομικά προβλήματα του Κράτους, μέχρι τα θέματα παραγωγικότητας, εισαγωγής υψηλής τεχνολογίας ή της εθνικής εξωτερικής πολιτικής.

Είναι φανερό ότι τα μέλη αυτού του κοινωνικού ρεύματος, περισσότερο από τη δυνατότητα, ή την ορθότητα των αποφάσεων που παίρνονται, ενδιαφέρονται για αυτές καθ' εαυτές τις διαδικασίες σαν μέσο προσωπικής τους καταξίωσης και επιβεβαίωσης.

Εξειδικευμένη έκφραση

Στα πλαίσια αυτής της κοινωνικής έκφρασης, συμμετέχουν εκείνοι οι πολίτες που συνειδητά, ή ασυνείδητα, βιώνουν την κοινωνική πραγματικότητα της μεταβατικής περιόδου που διανύουν. Αρνούνται την ψευδαίσθηση της ισοπεδωτικής «ισότητας» των μαζικοποιημένων οργανωτικών δομών, όμως αδυνατούν ακόμα να συλλάβουν τον ακριβή χαρακτήρα και το περιεχόμενο της κοινωνικής οργάνωσης της κοινωνίας του μέλλοντος.

Μέσα από μία διαισθητική λογική αρνούνται την εφ' όλων των θεμάτων αυθεντία των πολιτών, διατηρώντας το δικαίωμα έκφρασης μη εξειδικευμένης άποψης, για όλα τα θέματα που τους αφορούν και υπόκεινται στη δικαιοδοσία της κοινής ανθρώπινης λογικής.

Συγχρόνως όμως οργανώνονται σε κοινωνικές ομάδες εξειδικευμένου περιεχομένου, που ικανοποιεί τις εσωτερικές αναγκαιότητες ή κλίσεις τους. Οι οικολογικές ή πολιτιστικές ομάδες, καθώς και οι ομάδες οι ασχολούμενες με φλέγοντα κοινωνικά θέματα, τοπικού ή γενικότερου χαρακτήρα, είναι γνωστό ότι πληθαίνουν συνεχώς μετασχηματιζόμενες συν τω χρόνω σε πολιτικούς σχηματισμούς που διεκδικούν, ή καταλαμβάνουν, κοινοβουλευτικές έδρες.

Τα μέλη των κοινωνικών αυτών ομάδων, μέσα από ένα ιδιότυπο πλαίσιο οργανωτικής δομής, επιτυγχάνουν σε μεγάλο βαθμό την κοινωνική και πνευματική δραστηριοποίησή τους, με αφετηρία πάντα τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντά τους.

Είναι συνηθισμένο πλέον φαινόμενο, μέλη των κοινωνικών αυτών ομάδων να είναι καλύτερα ενημερωμένα και να εκφράζουν ορθότερες απόψεις και προτάσεις από μεγάλο αριθμό διορισμένων ψευτοειδικών της κοινωνίας που βιώνουμε.

Το δόγμα που φαίνεται να επικρατεί στα πλαίσια των ομάδων αυτών είναι ότι οι πολίτες έχουν μία ισχυρή ψήφο, για θέματα που λόγω φύσης ή θέσης γνωρίζουν καλά και μία ασθενή για όλα τα άλλα θέματα.

Μια τέτοια θέση, οδηγεί σε μια οργανωτική δομή και μια διαδικασία λήψης αποφάσεων όπου οι κατα φύση, ή θέση ειδικοί εκφράζουν άποψη και στη συνέχεια, η άποψη αυτή προσαρμόζεται στα κοινωνικά δεδομένα της περιόδου, αναζητώντας την ευρύτερη δυνατή κοινωνική συναίνεση,

Εξατομικευμένη έκφραση

Η κοινωνική αυτή έκφραση, αν και μικρή σε αριθμό ανθρώπινων μονάδων κάνει εμφανέστατη την παρουσία της μέσα στο κοινωνικό γίνεσθαι της μεταβατικής κοινωνικής περιόδου που διανύουμε.

Στις τάξεις της περιλαμβάνει ένα σύνολο πολιτών, που αν και κατανοούν πλήρως τον μεταβατικό χαρακτήρα της κοινωνικής δομής του σήμερα βιώνουν, ενσυνείδητα, κοινωνικά χαρακτηριστικά της μεταβιομηχανικής περιόδου.

Αρνούνται ολοκληρωτικά τα σημερινά φθαρμένα οργανωτικά μοντέλα και τα όποια υποκατάστατά τους, αναπτύσσοντας αυτόνομο λόγο και κοινωνική δράση που υποχρεωτικά πρέπει να φέρει την προσωπική τους σφραγίδα. Κάποιοι καλλιτέχνες ή διανοούμενοι, ως έχοντες τη δυνατότητα δημοσιότητας, κάνουν έντονη την παρουσία αυτής της κοινωνικής τάσης. Στην πραγματικότητα, όμως, οι «επώνυμοι», δεν αποτελούν παρά την κορυφή ενός κοινωνικού παγόβουνου που πυκνώνει τις τάξεις των αναποφάσιστων ψηφοφόρων, ή πολιτών που μέσω λευκών ή άκυρων ψηφοδελτίων, αρνούνται ολοκληρωτικά τις νόθες κοινωνικές ή πολιτικές διαδικασίες της τρέχουσας κοινωνικής περιόδου.

Μέσα στα πλαίσια μιας οργανωτικής δομής αποδεκτής από αυτή την κοινωνική έκφραση, οι πολίτες έχουν την δυνατότητα να εκφράζουν εξατομικευμένες απόψεις, μέσα από εκδόσεις ή θεματικές συναντήσεις, που δεν αοριστολογούν, ούτε αναλίσκονται σε μανιφέστα εντυπωσιασμού και σκοπιμότητας, αλλά αναλύουν και συνθέτουν επίκαιρα κοινωνικά προβλήματα, προτείνοντας συγκεκριμένες και εφαρμόσιμες λύσεις.

Η κοινωνική αυτή έκφραση δεν αποτελεί, ασφαλώς, μια κάποια «Ελίτ», όπως θα σπεύσουν να δηλώσουν οι δογματικοί γενικολόγοι σοσιαλιστές. Απλά, το ρεύμα αυτό αγκαλιάζει ανθρώπους,

που ενώ έχουν κάθε πρόθεση και δυνατότητα να δράσουν μέσα στο κοινωνικό σύνολο, δεν έχουν καμιά διάθεση δράση τους και κοινωνική δυνατότητά τους, να γίνεται μέσον εκμετάλλευσης εκ μέρους της μαζικοποιημένης έκφρασης και πηγή διαιώνισης των δομών μιας παρηκμασμένης κοινωνίας, όπως που αυτή σήμερα αντιμετωπίζουμε.

Ενισχυτικό της άποψης αυτής είναι το γεγονός ότι το σύνολο των μελών αυτής της κοινωνικής έκφρασης, έχοντας θητεύσει επί μακρόν στις τάξεις της μαζικοποιημένης ή της εξειδικευμένης έκφρασης, έχουν αντιληφθεί τα κοινωνικά αδιέξοδα και δεν είναι διατεθειμένοι να τα υπηρετήσουν.

Από το Παλαιό στο Νέο

Είναι λοιπόν πλέον φανερό, ότι πρώτες οι οικονομικά αναπτυγμένες κοινωνίες, τείνουν να διαμορφώσουν μια νέα ιδιόμορφη ταξική διαστρωμάτωση που δεν στηρίζεται μονοσήμαντα στα κλασικά φαινόμενα των οικονομικών διαφοροποιήσεων.

Τα νέα μόνιμα ρεύματα που δημιουργούνται στον ιστό των προηγμένων κοινωνιών, περιλαμβάνοντας στους κόλπους τους πολίτες διαφόρων οικονομικών στρωμάτων, συμβιώνουν μέσα σε ένα κλίμα μόνιμης, εμφανούς ή έρπουσας, σύγκρουσης, με την υπάρχουσα, εν παρακμή ίσως, αλλά ισχυρότατη ακόμα κοινωνική δομή του σήμερα, που αγωνίζεται απεγνωσμένα να διασώσει έναν κόσμο που οριστικά έχει χαθεί.

Η γιγαντιαία αυτή σύγκρουση ανάμεσα στην κοινωνία που δύνει και σε εκείνη που μέλλει να την αντικαταστήσει πολύ γρήγορα, είναι το αίτιο της αποσάθρωσης των οργανωτικών δομών, των κοινωνιών που δεν αντιλαμβάνονται ότι η αντικατάσταση του Παλαιού από το Νέο, αποτελεί απόδειξη της υγείας μιας κοινωνίας και σαν διαδικασία, θα πρέπει να την ενθαρρύνουμε αντί να την αντιμαχόμαστε.

Τελικά το ερώτημα στο οποίο καλείται να απαντήσει η κρατούσα κοινωνική δομή είναι απλό :

Θα επιτρέψει στο Νέο να γεννηθεί ανώδυνα μέσω μιας ομαλής φυσιολογικής διαδικασίας ή θα επιλέξει, όπως κάποιες άλλες κοινωνίες του παρελθόντος, την οδό μιας νέας δραματικής κοινωνικής σύγκρουσης ;

Για μια Νέα Οργανωτική Δομή

Αυτό ίσως θα έχει γίνει αντιληπτό από την κοινωνία είναι ότι, η σημερινή οργανωτική δυσπραγία των οργανωτικών δομών των πολιτών σχηματισμών, οφείλεται στη μαζική αποχώρηση από τις τάξεις τους των πολιτών της εξειδικευμένης και εξατομικευμένης έκφρασης. Με την αποχώρηση αυτή, οι πολιτικοί σχηματισμοί έχασαν την πλατιά δυνατότητα που κάποτε είχαν, να παράγουν στη βάση του κοινωνικού οικοδομήματος, ιδεολογία και εξειδικευμένες, πρακτικές προτάσεις δράσης. Αποτέλεσμα της αποχώρησης αυτής ήταν, να περιέλθει ο απόλυτος και αποκλειστικός έλεγχος των κομματικών και κυβερνητικών δομών, στη μαζικοποιημένη έκφραση, χωρίς τον αντιπολιτευτικό έστω έλεγχο των άλλων δύο κοινωνικών εκφράσεων, που απηχούν τα ρεύματα του τώρα και του αύριο.

Οι ελάχιστοι εκφραστές των δύο αυτών ρευμάτων που παρέμειναν στη βάση των πολιτικών σχηματισμών, αδυνατούντες, λόγω αριθμού, να επιβάλλουν έστω κι αυτά τα ελάχιστα δημοκρατικά δικαιώματα της μειοψηφίας, περιθωριοποιήθηκαν ή οδηγήθηκαν σε σταδιακή αποχώρηση.

Τώρα πλέον οι οργανωτικές επιλογές των πολιτικών σχηματισμών είναι μόνο δύο:

α. Πρώτη επιλογή είναι να στηριχτούν μονοσήμαντα πάνω στην τυφλή και αλόγιστη ισχύ των αλαλαζόντων σιφών της μαζικοποιημένης έκφρασης, απομονώνοντας και περιθωριοποιώντας πρόσκαιρα, την ισχύ της γνώσης και της σκέψης της εξειδικευμένης και εξατομικευμένης έκφρασης.

Η επιλογή αυτή, αποτελεί ευθύς εξαρχής, «επιλογή σύγκρουσης», εφ' όσον δεν δίνεται η δυνατότητα μιας ειρηνικής συμβίωσης, του Νέου, που είναι «δεδομένο» ότι θα γεννηθεί, με το Παλαιό που μόνο για πολύ λίγο καιρό, θα νιώθει στέρεο το έδαφος κάτω από τα πόδια του, λόγω των ραγδαίων, παγκόσμιων κοινωνικών ανακατατάξεων.

Ας μην ξεχνάμε ότι η ιστορία διδάσκει ότι, κατά την διάρκεια των μεγάλων κοινωνικών αλλαγών, εκείνοι που δεν θα τις αντιληφθούν εγκαίρως, ή θα προσπαθήσουν να τις αντιστρατευτούν, σύντομα

θα πληρώσουν το τμήμα της ιστορικής τους αφέλειας, μέσα από την νομοτελική διαδικασία, κοινωνικής γέννησης νέων Ροβεσπιέρων και Μαρά

β. Σαν δεύτερη εναλλακτική επιλογή, οι πολιτικοί σχηματισμοί έχουν την δυνατότητα συγκρότησης μιας «μεταβατικής» οργανωτικής δομής, που θα βρίσκεται σε μια όσο το δυνατόν ευθεία αντιστοίχιση με τον μεταβατικό χαρακτήρα της σημερινής κοινωνίας.

Τα δεδομένα που θα πρέπει να λάβουμε υπόψη, υλοποιώντας μια τέτοια προσπάθεια, βασικά είναι τρία:

1. Μια Νέα Μεταβατική Οργανωτική Δομή, πρέπει να πείθει και να εκφράζει όλα τα κοινωνικά «ρεύματα ή εκφράσεις» που αναφέραμε στα προηγούμενα. Το πρόβλημα, όμως, είναι ότι λόγω της φύσης της δυναμικής τους, που οριοθετείται από την κρισιμότητα της κοινωνικής καμπής που διανύουμε, ενώ είναι «ιστορικά επιβεβλημένο» να «συνυπάρχουν», δεν είναι δυνατόν να «συμβιώνουν» έφ' όσον η συμβίωση θα οδηγήσει αυτόματα στη σύγκρουση, τη ρήξη και τελικά στη διάσπαση.

Αναγνωρίζοντας λοιπόν σαν σημεία κοινωνικής και πολιτικής έκρηξης, τα σημεία τομής των επιμέρους κοινωνικών εκφράσεων, δεν μπορούμε παρά να προσανατολιζόμαστε στο «μαθηματικό μοντέλο», της δέσμης παράλληλων ρευμάτων που συγκλίνουν σε ένα μαθηματικό άπειρο. Το σημείο αυτό σύγκλισης θα μπορούσε «οργανωτικά» να είναι ένα κοινό Κέντρο Καθοδήγησης, ενώ θεωρητικά δεν μπορεί παρά να ταυτίζεται με την στιγμή της εκπλήρωσης του οράματος της Νέας Κοινωνίας, που θα είναι πλέον ικανή να πραγματοποιήσει τα πρώτα βήματα προς μια Σοσιαλιστική κατεύθυνση.

2. Από την περιγραφή της κοινωνικής, πολιτικής, αλλά και ψυχοσυναισθηματικής φύσης των κοινωνικών ρευμάτων που προαναφέραμε, γίνεται φανερό ότι δεν είναι δυνατόν να λειτουργήσουν κάτω από τους ίδιους κανόνες. Ετσι, είναι αναγκαίο να υπάρξουν διαφοροποιημένοι για κάθε έκφραση, κανόνες εσωτερικής λειτουργίας, και προς τα έξω έκφρασης. Δεν πρέπει να εκπλαγούμε αν αντιμετωπίσουμε ίσως το πρόβλημα, διαφοροποίησης αυτών των κανόνων, από τοπικών κοινωνιών.

3. Τέλος, θα πρέπει να αντιληφθούμε και να υπερασπιστούμε δυναμικά το παμπάλαιο, Νέο Φυσικό Δόγμα :

«οι άνθρωποι είναι «ίσοι» μπροστά σε Θεούς και Ανθρώπους, όμως δεν είναι «ίδιοι», και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατόν ούτε να λειτουργούν, ούτε να εκφράζονται με έναν ενιαίο ισοπεδωτικό τρόπο.»

Από τη Θεωρία στην πράξη

Επειδή όμως οι φιλοσοφικές και ιδεολογικές αναλύσεις λίγα προσφέρουν αν δεν συνοδεύονται από πρακτικές και εφαρμόσιμες προτάσεις, ας προσπαθήσουμε να σκιαγραφήσουμε σε γενικές γραμμές το διάγραμμα ροής ενός τέτοιου μοντέλου, τριών παράλληλων ρευμάτων, που θα εκφράζουν αντίστοιχα τη μαζικοποιημένη, την εξειδικευμένη και την εξατομικευμένη κοινωνική έκφραση.

1. Η οργανωτική δομή που μπορεί να πείθει τη μαζικοποιημένη έκφραση, όπως αντιλαμβανόμαστε υπάρχει και εκφράζεται σε μεγάλο βαθμό, από τις λειτουργούσες οργανωτικές δομές των πολιτικών σχηματισμών. Το ρεύμα αυτό θα πρέπει να συγκεντρώσει το μεγαλύτερο μέρος της προσοχής των πολιτικών οργανισμών. Οι πολίτες αυτής της έκφρασης, ερμητικά κλεισμένοι στο κουκούλι της πλαστής ασφάλειας του παρελθόντος, αρμενίζοντας, χωρίς να το αντιλαμβάνονται πλήρως, τους ταραγμένους ωκεανούς των γιγαντιαίων παγκόσμιων κοινωνικών και πολιτικών αλλαγών, ασφαλώς πολύ σύντομα θα υποστούν ένα συντριπτικό κοινωνικό «σοκ», που θα πρέπει να ξεπεράσουν γρήγορα και ανώδυνα, προσαρμοζόμενοι στις συνθήκες της Νέας Εποχής.

Όπως είναι φανερό ο χώρος αυτός θα πρέπει να γίνει αποδέκτης μιας έντονης και χωρίς δισταγμούς, κοινωνικής και πολιτικής νέας παιδείας, αν θέλουμε να ελπίζουμε σε ένα σύντομο ξεπέρασμα της κρίσης.

2. Ο χώρος που θα στεγαστούν οι Όμιλοι εξειδίκευσης, θα πρέπει να είναι καλαίσθητος, ευχάριστος και λειτουργικός έτσι ώστε να μπορεί να δρα ανταγωνιστικά προς άλλους χώρους που θα μπορούσαν να προσελκύσουν τους πολίτες κατά τον ελεύθερο χρόνο τους.

3. Οι Όμιλοι μπορούν, ανάλογα τις δυνατότητές του να απασχολούν ένα με δύο πολίτες σαν μόνιμο προσωπικό λειτουργίας του.

Η αμοιβή αυτού του προσωπικού θα προκύπτει από τα έσοδα του εντευκτηρίου.

4. Κάθε Νομαρχιακό όργανο των συγκεκριμένων Ομίλων εξειδίκευσης θα πρέπει να εκπονήσει ένα σφικτό πρόγραμμα ανοικτών συζητήσεων ενημερώσεων στις οποίες θα συμμετέχουν υποχρεωτικά εκ περιτροπής (ανάλογα με τις αρμοδιότητες ή τα τρέχοντα καθήκοντά τους) βουλευτές του νομού, δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι, νομαρχιακοί σύμβουλοι, κλπ.

Ομοίως στις συζητήσεις αυτές θα προσκαλούνται να συμμετέχουν επιλεγμένοι εκπρόσωποι της οργανωμένης δομής της εξατομικευμένης κοινωνικής έκφρασης.

Ένας από τους κυριότερους στόχους των Ομίλων εξειδίκευσης είναι η διατύπωση συγκεκριμένων, οικονομοτεχνικά τεκμηριωμένων, πολιτικά και κοινωνικά εφικτών προτάσεων δράσης, πάνω σε θέματα εξειδίκευσης του Ομίλου.

5. Στα πλαίσια της Νομαρχιακής δομής των Ομίλων εξειδίκευσης θα πρέπει, αν είναι δυνατόν, να λειτουργούν σχολεία επιμόρφωσης, ή ενημέρωσης σε συγκεκριμένα θέματα που αφορούν τα αντικείμενά τους. Για τον λόγο αυτό θα πρέπει να διερευνηθεί, σε κεντρικό επίπεδο, η δυνατότητα νόμιμης χρηματοδότησης τέτοιων πρωτοβουλιών από ελληνικούς ή διεθνείς πόρους.

6. Κάθε φορά που υπάρχει συγκεκριμένος πρακτικός λόγος θα πρέπει να γίνεται ενημέρωση των μελών των Ομίλων, από κάποιο βουλευτή του Νομού, το δήμαρχο ή τον επικεφαλής της δημοτικής ομάδας, το Νομάρχη ή τον αρμόδιο αντινομάρχη.

Φυσικό είναι βέβαια ότι της ενημέρωσης θα έπεται συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων.

Στην ενημέρωση αυτή θα συμμετέχουν και τα μέλη της οργανωμένης δομής της εξατομικευμένης έκφρασης.

Οι επισημάνσεις επί παραλήψεων, οι συγκεκριμένες και επεξεργασμένες προτάσεις, ή τα όποια αιτήματα επί θεμάτων που αφορούν μεγάλα σύνολα πολιτών ή εξειδικευμένες κοινωνικές ομάδες, τα οποία θα διατυπώνονται κατά την διάρκεια των συναντήσεων αυτών, θα κωδικοποιούνται από τα προεδρεία των συνδέσμων και θα διαβιβάζονται για τελική επεξεργασία στο Νομαρχιακό όργανο εξειδίκευσης μέσα σε 2 ημέρες. Από εκεί εντός 10 ημερών θα διαβιβάζονται προς τους βουλευτές, τα Δημαρχιακά ή Νομαρχιακά όργανα προκειμένου να δρομολογηθεί ή να διερευνηθεί η δυνατότητα λύσης τους.

7. Οι γραμματείς των επί μέρους θεματικών ομίλων εξειδίκευσης αποτελούν το Νομαρχιακό όργανο ομίλων εξειδίκευσης.

Σε περίπτωση μικρού αριθμού ομίλων, στο αντίστοιχο νομαρχιακό όργανο μπορούν να συμμετάσχουν και οι β! γραμματείς των επί μέρους Ομίλων.

8. Τα μέλη του Νομαρχιακού Οργάνου εξειδίκευσης συμμετέχουν στο Νομαρχιακό Συντονιστικό Όργανο (Λεπτομέρειες όσον αφορά το Νομαρχιακό Συντονιστικό Όργανο αναφέρονται σε ιδιαίτερη παράγραφο).

*

9. Το Νομαρχιακό Όργανο των Ομίλων έχει σαν κύριο όργανο αναφοράς του τους αντίστοιχους Θεματικούς Τομείς της Κ.Ε.

Κατ' εξαίρεση εκτελούνται άμεσα οι αποφάσεις του Νομαρχιακού Συντονιστικού οργάνου που αφορούν ειδικά θέματα για τα οποία η Κ.Ε του πολιτικού σχηματισμού έχει εξουσιοδοτήσει το όργανο αυτό.

III. Προτάσεις λειτουργίας εξατομικευμένης έκφρασης.

Όπως ήδη έχει αναφερθεί η κοινωνική αυτή έκφραση οργανώνεται σε κεντρικό επίπεδο και έχει την δυνατότητα να συγκροτεί κατά τόπους παραρτήματα.

Το κεντρικό όργανο διοίκησης της οργανωμένης δομής αυτής της κοινωνικής έκφρασης, μετά από πρόταση των τοπικών παραρτημάτων, αν υπάρχουν επιλέγουν κατά περίπτωση εκπροσώπους στα συντονιστικά Νομαρχιακά όργανα.

2. Μια οργανωτική δομή, που θα μπορούσε ίσως να καλύπτει το ρεύμα της εξειδίκευσης, ίσως εκφράζεται μέσω μιας κάθετης οργανωτικής ανάπτυξης των επιμέρους θεματικών τομέων των πολιτικών σχηματισμών.

Ετσι π.χ., στους τομείς Περιβάλλοντος, Πολιτισμού, μπορούν να αναπτυχθούν οργανωμένα δίκτυα «Οικολογικών και Πολιτιστικών Ομίλων» που μέσω Νομαρχιακών και τοπικών οργάνων, θα υλοποιούν ένα παράλληλο ρεύμα εξειδίκευσης μέσα στον ιστό του πολιτικού σχήματος.

Η σύνδεση του ρεύματος αυτού με τη μαζικοποιημένη έκφραση, εκτός του κεντρικού επιπέδου, μέσω των αντίστοιχων τομέων, μπορεί να γίνει και σε Νομαρχιακό επίπεδο. Είναι πιστεύουμε απλό και λογικό οι Υπεύθυνοι Περιβάλλοντος ή Πολιτισμού, στα Νομαρχιακά όργανα, να είναι οι εκλεγμένοι εκπρόσωποι του ρεύματος αυτού.

Η ιδέα αυτή δεν είναι πλέον άγνωστη στους πολιτικούς χώρους, εφόσον πολλοί από αυτούς έχουν αποδεχθεί, οι εκλεγμένοι εκπρόσωποι της Νεολαίας, να συμμετέχουν αυτοδίκαια στα Νομαρχιακά Όργανα, σαν υπεύθυνοι Νεολαίας.

3. Το πλέον δύσκολο σημείο όμως είναι η οργανωτική έκφραση του εξατομικευμένου ρεύματος.

Μια λύση του προβλήματος αυτού ίσως θα ήταν η συγκρότηση σε κεντρικό επίπεδο μιας Πανεθνικής «Λέσχης ή Ινστιτούτου Πολιτικών και Κοινωνικών Μελετών» με δομή και λειτουργία ανάλογη των επιστημονικών ενώσεων. Ετσι, κάθε μέλος του εξατομικευμένου ρεύματος, θα έχει τη δυνατότητα συμμετοχής στα κοινά, ακόμα και αν αισθάνεται πνευματική μοναξιά στα πλαίσια του τόπου διαμονής του, ακόμα και αν δεν αρέσκεται να συμμετέχει σε μόνιμη και καθημερινή βάση σε προκαθορισμένες κομματικές λειτουργίες.

Είναι δεδομένο, όμως, ότι πάντα θα υπάρχει η δυνατότητα, λειτουργίας κατά τόπους παραρτημάτων, όπου η κοινωνική αναγκαιότητα το επιβάλλει.

Η οργανωτική σύνδεση του ρεύματος αυτού, με την γενικότερη δομή, του πολιτικού σχηματισμού, ίσως δεν είναι δυνατή παρά μονάχα σε κεντρικό επίπεδο. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι δεν είναι δυνατή κατά περίπτωση, η συνεργασία μελών του ρεύματος, ή συγκροτημένων παραρτημάτων της Ένωσης με τις οργανωτικές δομές των άλλων ρευμάτων.

Προτάσεις διάρθρωσης της οργανωτικής δομής ενός κόμματος σε Ελληνικό επίπεδο.

Ι. Προτάσεις επί της οργανωτικής λειτουργίας της μαζικοποιημένης έκφρασης.

Μια πρόταση, όσον αφορά την λειτουργία των χώρων υποδοχής αλλά και της λειτουργίας αυτού του ρεύματος μπορεί να περιλαμβάνει τα επόμενα σημεία:

1. Συνένωση πολλών τοπικών οργανώσεων παλαιού τύπου σε μια ενιαία πολιτική μονάδα, που για λόγους διάκρισης μπορεί να ονομάζεται « πολιτικός σύνδεσμος».

Με τον τρόπο αυτό κάθε Νομαρχιακή οργάνωση θα αποτελείται από έναν μικρό αριθμό πολιτικών συνδέσμων.

Στην περίπτωση π.χ. μεγάλων Δήμων, πολιτικοί σύνδεσμοι μπορεί να συγκροτηθούν ανά Δημοτικό Διαμέρισμα.

2. Ο χώρος που θα στεγαστούν οι πολιτικές λέσχες θα πρέπει να είναι καλαίσθητος, ευχάριστος και λειτουργικός έτσι ώστε να μπορεί να δρα ανταγωνιστικά προς άλλους χώρους που θα μπορούσαν να προσελκύσουν τους πολίτες κατά τον ελεύθερο χρόνο τους.

Αυτό σημαίνει ότι οι πολιτικοί σχηματισμοί, ξεπερνώντας την έμφυτη μιζέρια της κλασικής ελληνικής κομματικοποίησης, θα πρέπει να δημιουργήσουν στους χώρους στέγασης των πολιτικών συνδέσμων μοντέρνα εντευκτήρια τα οποία θα διαθέτουν μπαρ-καφενείο όπου θα διατίθενται όλα τα γνωστά και εγκεκριμένα παιχνίδια καφενείου, τηλεόραση, βίντεο, στερεοφωνικό συγκρότημα, βιβλιοθήκη, ημερήσιο τύπο κλπ.

3. Ο πολιτικός σύνδεσμος μπορεί, ανάλογα τις δυνατότητές του να απασχολεί ένα με δύο πολίτες σαν μόνιμο προσωπικό λειτουργίας του.

– αμοιβή αυτού του προσωπικού θα προκύπτει από τα έσοδα του εντευκτηρίου.

Συντονιστικό Νομαρχιακό όργανο

1. Το συντονιστικό νομαρχιακό όργανο δεν ασχολείται με θέματα καθημερινής διοίκησης και επίλυσης επί μέρους διαφορών, αλλά έχει σαν αποστολή του να σχεδιάζει και να αποφασίζει για μεγάλα θέματα που αφορούν το σύνολο (ή μεγάλα τμήματα) της κοινωνίας του νομού. Σ' αυτό συμμετέχουν:

- α. Το Νομαρχιακό όργανο συνδέσμων
- β. Το Νομαρχιακό όργανο ομίλων εξειδίκευσης.
- γ. Εκπρόσωποι της εξατομικευμένης κοινωνικής έκφρασης
- δ. Οι Βουλευτές
- ε. Οι Δήμαρχοι (αν υπάρχουν) και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι των Δήμων της περιοχής.
- στ. Ο Νομάρχης (αν υπάρχει) και οι Νομαρχιακοί σύμβουλοι.
- ζ. Εκπρόσωποι των παραγωγικών τάξεων και εργατικών Κέντρων.

2. Η ολομέλεια του οργάνου εκλέγει κάθε 2 χρόνια 9μελή γραμματεία αποτελούμενη από τον γραμματέα, ένα ειδικό γραμματέα που συντονίζει τις εξειδικευμένες κατά τομείς, ομάδες εργασίας, τον ταμία και έξι μέλη. Ομοίως εκλέγει, 3μελή εξελεγκτική επιτροπή και 7μελές πειθαρχικό όργανο.

Ειδικότερα, εκλογές για την ανάδειξη νέας γραμματείας δεν γίνονται αν η θητεία του προηγούμενου λήγει μέχρι και 3 μήνες πριν την ημέρα βουλευτικών ή δημαρχιακών ή νομαρχιακών εκλογών. Οι εκλογές γραμματείας του νομαρχιακού συντονιστικού οργάνου στην περίπτωση αυτή γίνονται 20 ημέρες μετά τις εκλογές με την συμμετοχή των νέων βουλευτών ή δημάρχων και δημοτικών συμβούλων ή νομάρχη και νομαρχιακών συμβούλων.

3. Στα πλαίσια του Συντονιστικού Νομαρχιακού Οργάνου συγκροτείται τεχνική γραμματεία, της οποίας τα μέλη έχουν τα ειδικά προσόντα προκειμένου να συντονίζουν εξειδικευμένες ομάδες εργασίας που επεξεργάζονται τις προτάσεις που το προεδρείο του οργάνου θα εισαγάγει στις ολομέλειες.

4. Οι συμμετέχοντες στο όργανο έχουν το δικαίωμα να καταθέσουν στην ολομέλεια του οργάνου θέματα επεξεργασμένα ή όχι που αφορούν προβλήματα ευρύτερου ενδιαφέροντος της περιοχής δράσης του οργάνου.

5. Η ολομέλεια του νομαρχιακού συντονιστικού όργανο συνεδριάζει τακτικά κάθε 3 μήνες και έκτακτα μετά από την σύμφωνη γνώμη του 1/3 των μελών του.

Ομοίως έκτακτη ολομέλεια μπορεί να προκαλέσει το ανώτερο καθοδηγητικό όργανο και το προεδρείο του συντονιστικού νομαρχιακού οργάνου.

Κάποιες τελικές σκέψεις

Όπως θα έγινε φανερό, το πρόβλημα της συγκρότησης μιας νέας οργανωτικής δομής, στα πλαίσια συγκροτημένων κοινωνικών ομάδων την περίοδο που διανύουμε είναι ένα πολύπλοκο πρόβλημα, εφόσον δεν υπάρχει ένα παγιωμένο, ευρύτερο κοινωνικό μοντέλο που θα πρέπει να περιγράψει η δομή της κοινωνικής ομάδας. Κάτω από αυτά τα δεδομένα, θα πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι το οποιοδήποτε οργανωτικό σχήμα, δεν μπορεί να αποτελεί παρά μια «κοινωνία στα σκαριά» που δεν θα πρέπει να μπερδεύει τη στρατηγική του κοινωνικού και πολιτικού πειραματισμού, με το άμεσο πρόβλημα της κατάληψης της εξουσίας.

Κάθε πολιτικός μηχανισμός θα πρέπει πλέον να συνειδητοποιήσει ότι, σαν στοιχείο της κοινωνίας, αποτελεί μέρος μιας ζωντανής και συνεχούς διαδικασίας μετασχηματισμού «Εδώ και Τώρα» που δεν θα πρέπει να φθείρεται μέσα στην αναμονή ενός ανεκπλήρωτου απελευθερωτικού μύθου.

Η προσπάθεια των πολιτικών σχηματισμών, να δημιουργήσουν μέσω της οργανωτικής τους ανασυγκρότησης, «ένα πρόπλασμα» της κοινωνίας που έρχεται, πρέπει να αρχίσει άμεσα, άσχετα αν γνωρίσουμε εκ των προτέρων ότι οι προϋποθέσεις και η ευρύτητα του προπλάσματος, θα έχει έναν διαφορετικό χαρακτήρα και νόημα από εκείνο της Νέας Κοινωνίας που έρχεται.